

OPI SCOPE!

The Short Child Occupational Profile -arviointimenetelmän opiskelumateriaali

Susanna Lämsä, Mona Oja & Johanna Takarautio
Opinnäytetyö AMK
Syksy 2025
Toimintaterapian tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Toimintaterapian tutkinto-ohjelma

Tekijät: Susanna Lämsä, Mona Oja ja Johanna Takarautio
Opinnäytetyön otsikko: Opi SCOPE! The Short Child Occupational Profile -arviointimenetelmän opiskelumateriaali
Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: syksy 2025
Sivumäärä: 35 + 2 liitettä

Toimintaterapian tavoitteena on edistää terveyttä ja hyvinvointia toiminnan avulla. Se keskittyy mahdollistamaan ihmisten osallistumisen arjen toimintoihin tuemalla heidän valmiuksiaan tai muokkaamalla toimintaa ja ympäristöä osallistumisen edistämiseksi. Toimintakyvyn arviointi on yksi toimintaterapeutin tärkeimmistä tehtävistä, ja tähän tarkoitukseen on olemassa useita arviointimenetelmiä, jotka tarjoavat luotettavan tavan tarkastella toimintakykyä. Arviointi auttaa ymmärtämään yksilön vahvuuksia ja haasteita arjen toiminnoissa ja sen tuloksilla voidaan ohjata intervention suunnittelua. Arvioinnilla voidaan seurata myös muutosta asiakkaan toimintakyvyssä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli valmistaa toimintaterapian arviointimenetelmästä The Short Child Occupational Profile (SCOPE) opiskelumateriaalia. SCOPE on lasten ja nuorten toimintakyvyn arviointiin kehitetty arviointimenetelmä. Se perustuu Inhimillisen toiminnan malliin, joka on kansainvälisesti laajimmin käytetty toimintakeskeinen malli toimintaterapiassa. SCOPE:sta ei ole tehty suomennosta vaan se on englanninkielinen, kuten moni muukin arviointimenetelmä. Opiskelumateriaali on tarkoitettu käytettäväksi Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman opinnoissa. Koska opinnot toteutuvat monimuoto-opintoina, toimintaterapian opettajat ovat tunnistaneet tarpeen itseopiskeluun soveltuvalle suomenkieliselle materiaalille arviointimenetelmistä.

Lopputuloksena valmistui opiskelumateriaali, joka sisältää itseopiskeluun soveltuvan teoriamateriaalin sekä harjoittelumateriaalin oppitunneille. Materiaali koeikäytettiin toimintaterapeuttiopiskelijoiden sekä -opettajan toimesta. Palaute kerättiin Webropol-kyselyä. Opiskelumateriaali sai erittäin myönteistä palautetta. Tämä osoittaa, että materiaali vastaa käyttäjien tarpeita ja on käyttökelpoinen opetuksen ja oppimisen tukena. Työn lopputuloksena valmistui selkeä, innostava ja hyödyllinen opiskelumateriaali laatutavoitteiden mukaisesti toimintaterapian tutkinto-ohjelman käyttöön.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Occupational Therapy

Authors: Susanna Lämsä, Mona Oja ja Johanna Takarautio

Title of thesis: Learn SCOPE! Study Material for the Short Child Occupational Profile Assessment Tool

Term and year when the thesis was submitted: autumn 2025

Number of pages: 35 + 2 appendices

The aim of occupational therapy is to promote health and well-being through meaningful activities. One of the primary tools used by occupational therapists is assessment, which provides a reliable means of identifying strengths and challenges in everyday activities.

The purpose of this thesis was to produce study material for the Degree Programme in Occupational Therapy at Oulu University of Applied Sciences to support the learning of *The Short Child Occupational Profile (SCOPE)* assessment tool. The thesis was carried out as a practice-based thesis. The goal was to design material that is clear, engaging, and useful for studying the SCOPE assessment tool.

The final product was a set of study materials including both theoretical content for independent learning and practical exercises for classroom use. The material was piloted with occupational therapy students and teacher, and feedback was collected through a Webropol survey. The results showed very positive responses, indicating that the material meets the users' needs and serves as a valuable tool in teaching and learning. The outcome is a clear, engaging, and useful study resource that aligns with quality objectives and supports the occupational therapy curriculum.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	2
ABSTRACT	3
SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	5
2 LASTEN TOIMINTAKESKEINEN ARVIOINTI TOIMINTATERAPIASSA.....	7
2.1 Lasten toimintaterapia	7
2.2 Inhimillisen toiminnan malli.....	9
2.3 The Short Child Occupational Profile (SCOPE) -arviointimenetelmä 12	
3 ARVIOINTIMENETELMIEN OPISKELU TOIMINTATERAPIAN KOULUTUKSESSA	15
4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	16
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	18
5.1 Projektioorganisaatio.....	18
5.2 Projektin vaiheet.....	18
5.3 Tuotekehitysprosessin vaiheet	19
6 TULOKSET JA TUOTOKSET.....	24
7 POHDINTA	28
LÄHTEET	32
LIITTEET	36

1 JOHDANTO

Lasten toimintaterapiassa työskennellään lasten ja heidän perheidensä kanssa, jotta lasten osallistuminen arjen toimintoihin mahdollistuisi (WFOT 2012). Toimintaterapeutit pyrkivät varmistamaan, että terapiainterventiot ovat lapsen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisia, merkityksellisiä ja motivoivia sekä lapsen tavoitteiden mukaisia (Kuhaneck & Case-Smith 2020, 13). Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry määrittelee toimintakyvyn arvioinnin olevan hyvän toimintaterapia-prosessin perusta, ja arvioinnissa on tärkeää käyttää tutkitusti luotettavia arviointimenetelmiä (Aralinna ym. 2021, 3, 5). Toimintakyvyn arviointi onkin yksi toimintaterapeutin tärkeimmistä ja monimutkaisimmista tehtävistä (Cahill 2020, 182).

Toimintaterapeuttiopinnoissa opiskellaan asiakkaantoimintakyvyn arviointia ja erilaisten arviointimenetelmien käyttöä. Oulun ammattikorkeakoulussa opinnot toteutetaan monimuoto-opintoina, ja opetuskieli on suomi. Toimintaterapia on kansainvälinen ammattiala. Materiaalia tuotetaan pääosin ulkomailla, ja monet arviointimenetelmät ovatkin englanninkielisiä. Tarvetta on myös suomenkieliselle, itsenäiseen opiskeluun soveltuvalla materiaalilla. Opetuksessa on tunnistettu tarve opinnäytetöinä kehitettäville opiskelumateriaaleille arviointimenetelmien oppimisen ja käytön tueksi.

The Short Child Occupational Profile, josta tässä työssä käytetään lyhennettä SCOPE, on toimintaterapian arviointimenetelmä 0–21-vuotiaille lapsille ja nuorille (Lee ym. 2024, 315). Se perustuu Inhimillisen toiminnan malliin, joka on kansainvälisesti laajimmin käytetty toimintakeskeinen malli toimintaterapiassa (Taylor 2024, 3). SCOPE-arviointimenetelmää voidaan käyttää arvioimaan, tarvitseeko lapsi toimintaterapiaa, sekä seurata lapsen edistymistä terapian aikana (University of Illinois at Chicago Board of Trustees 2025). SCOPE on suunniteltu toimintalähtöiseksi, asiakaskeskeiseksi ja teoriaan perustuvaksi arviointimenetelmäksi, joka on helposti integroitavissa käytäntöön lasten ja nuorten kanssa (Bowyer ym. 2008, 1).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on valmistaa Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian koulutusohjelman käyttöön suomenkielistä opiskelumateriaalia

SCOPE-arviointimenetelmästä. Kyseessä ei ole virallinen käännös, vaan tukimateriaali virallisen manuaalin ohessa käytettäväksi. Materiaalia voidaan hyödyntää opetuksessa Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelmassa. Siitä on opiskelijoille hyötyä myös työharjoitteluissa ja tulevassa työelämässä. Opinnäytetyönä valmistetaan tuote, eli opinnäytetyö toteutetaan projektimuotoisena opinnäytetyönä. Projektiin sisältyy materiaalin koekäyttö, johon osallistui toimintaterapeuttiopiskelijoita ja -opettaja syksyllä 2025. Tilaustyönä Oulun ammattikorkeakoululle valmistunutta opiskelumateriaalia ei julkaista opinnäytetyön liitteenä Theseuksessa.

2 LASTEN TOIMINTAKESKEINEN ARVIOINTI TOIMINTATERAPIASSA

2.1 Lasten toimintaterapia

Toimintaterapia on asiakaslähtöinen terveysalan ammatti, jonka tavoitteena on edistää terveyttä ja hyvinvointia toiminnan kautta. Toimintaterapian ensisijainen tavoite on mahdollistaa ihmisten osallistuminen arjen toimintoihin. Sen saavuttamiseksi toimintaterapeutit työskentelevät yksilöiden ja yhteisöjen kanssa parantaakseen heidän valmiuksiaan osallistua heille merkityksellisiin, tarpeellisiin tai heiltä odotettaviin toimintoihin tai muokkaamalla toimintaa tai ympäristöä siten, että se tukee paremmin heidän toiminnallista osallistumistaan. (WFOT 2012.)

Lasten toimintaterapiassa työskentelyn käytännöt ovat monin tavoin samoja, kuin aikuisten tai ikääntyneiden kanssa. Lasten toimintaterapeutit jakavat saman filosofian, noudattavat samoja toimintamalleja ja omaavat saman ihmiskäsityksen kuin toimintaterapeutit muissakin ympäristöissä. Kaikki toimintaterapeutit työskentelevät myös asiakkaan perheenjäsenten kanssa ja tarvitsevat valmiuksia toimia vuorovaikutuksessa heidän kanssaan, olivatpa he puolisoita, sisaruksia, lapsia, vanhempia tai isovanhempia. (Kuhaneck & Case-Smith 2020, 12.)

Toimintaterapeutit toteuttavat lapsikeskeisiä palveluita varmistaakseen, että interventiot ovat lapsen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisia, merkityksellisiä ja motivoivia sekä lapsen tavoitteiden mukaisia. Perhekeskeisessä työskentelyssä toimintaterapeutti luo myönteisiä suhteita perheisiin, toimii empaattisesti, herkkyydellä ja reagointikykyisesti sekä vahvistaa vanhempien itsevarmuutta ja uskoa omaan kykyihinsä. (Kuhaneck & Case-Smith 2020, 13.)

Toimintaterapiaprosessin alkuvaiheessa selvitetään, mitkä ovat asiakkaan tunnistamat vahvuudet ja haasteet hänen toiminnallisessa suoriutumisessaan, mikä on hänen oma kokemuksensa itsestään toimijana, kuinka hän osallistuu yhteiskuntaan, sekä mitä muutostoiveita hänellä on. Arviointi on hyvän toimintaterapiaprosessin perusta. (Aralinna ym. 2021, 3, 17.)

Toimintakyvyn arviointi on yksi toimintaterapeutin tarpeellisimmista ja monimutkaisimmista tehtävistä. Arviointiprosessin avulla toimintaterapeutit voivat tehdä yhteistyötä asiakkaan ja perheen kanssa selvittääkseen, onko toimintaterapialle tarvetta ja jos on, asettaa tavoitteita ja määrittää interventiomenetelmät. Arvioinnista saadut tiedot voivat toimia myös perustana kliiniselle päättelylle terapeutin prosessin jokaisessa vaiheessa. (Cahill 2020, 182.)

Arviointityö toimintaterapiassa on toimintakeskeistä, kohdistuen asiakkaan toiminnalliseen suoriutumiseen ja osallistumiseen sekä kokemukseen itsestään toimijana. Toimintaterapeutin tulee tunnistaa toiminnan tapahtuvan aina ihmisen ja ympäristön välisessä dynaamisessa vuorovaikutuksessa, ja siihen vaikuttavat monet tilannesidonnaiset elementit. (Aralinna ym. 2021, 4.)

Toimintakeskeinen arviointi voidaan toteuttaa joko toimintaan perustuvana tai toimintaan kohdentuvana. Toimintaan perustuvalla arvioinnilla tarkoitetaan tilanteita, joissa havainnoidaan asiakkaan suoriutumista hänelle merkityksellisen ja/tai tarkoituksenmukaisen toiminnan aikana asiakkaalle tutussa tehtävässä ja ympäristössä. Arviointitilanteessa otetaan huomioon tehtävän haasteellisuuden ja ympäristön vaikutukset toiminnan laatuun. Toimintaan kohdentuva arviointi kiinnittää huomion toimintaan, mutta arviointi ei tapahdu toiminnan aikana. Toimintaan kohdentuva arviointi tehdään yleensä haastatellen, keskustellen tai käyttäen erilaisia itsearviointimenetelmiä. Arvioinnissa keskustellaan asiakkaan kanssa hänen arjestaan ja toiminnoistaan. Asiakas voi myös itse täyttää omaa toimintaansa koskevia lomakkeita. (Aralinna ym. 2021, 10.)

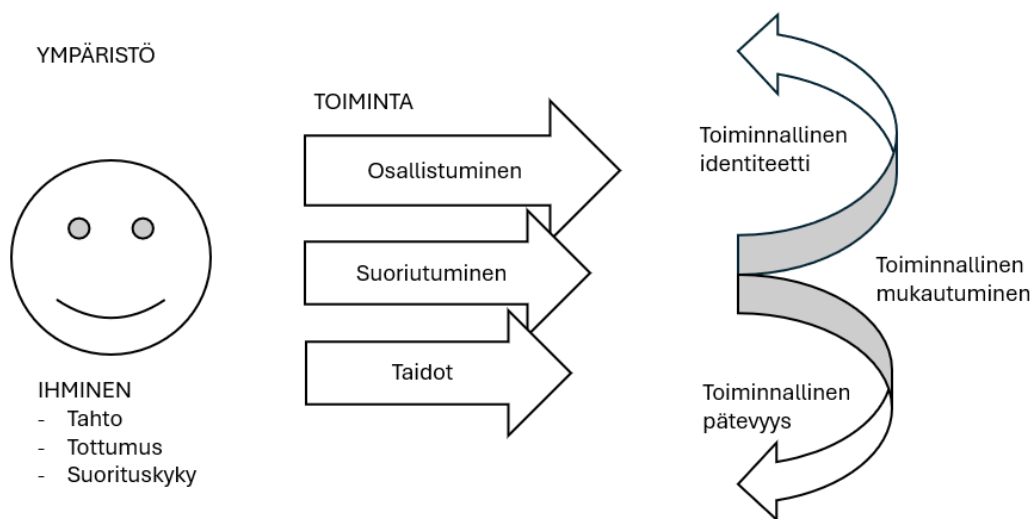
Haastattelut tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden luoda suhde asiakkaaseen ja hänen perheeseensä sekä saada ymmärrystä toiminnoista, rooleista ja aktiviteeteista, joita he arvostavat. Haastattelun avulla saadaan tärkeää tietoa asiakkaan odotuksista ja prioriteeteista. Haastattelu auttaa myös ymmärtämään, kuinka asiakas näkee tilanteensa. (Mulligan 2014, 224.)

Strukturoidut ja strukturoimattomat havainnot ovat usein arvokkaimpia tiedonlähteitä arviointiprosessin aikana. Havainnot määritellään yksinkertaisesti sen mukaan, mitä nähdään. Vaikka tämä kuulostaa suoraviivaiselta, on tärkeää ja joskus

haastavaa erottaa pelkät havainnot omista tulkinnoista havainnoitaessa käyttäytymistä. (Mulligan 2014, 231.)

2.2 Inhimillisen toiminnan malli

Inhimillisen toiminnan malli on kansainvälisesti laajimmin käytetty toimintakeskeinen malli toimintaterapiassa. Malli selittää, kuinka ihmiset sopeutuvat vammoihin ja muihin toiminnallisia ongelmia tuoviin olosuhteisiin, sekä kuinka he löytävät uusia ja mielekkäitä tapoja elää elämäänsä. (Taylor 2024, 3, 7.) Inhimillisen toiminnan malli on kiinnostunut siitä, miten ihmiset osallistuvat päivittäisiin toimintoihin saavuttaakseen toiminnallisen pätevyyden ja saadakseen toiminnallisen identiteetin tunteen (O'Brien & Wolske 2024, 23). Inhimillisen toiminnan malli kuvaa dynaamista vuorovaikutusta ihmisen, toiminnan ja ympäristön välillä, josta syntyy ihmisen toiminnallinen identiteetti, pätevyys ja mukautuminen (Bowyer, Wolske, Cabrera & Fisher 2024, 117).

KUVA 1. Inhimillisen toiminnan mallin keskeiset käsitteet kuviona (mukaillen de las Heras de Pablo, Fan & Kielhofner 2017, 119).

Ihminen

Inhimillisen toiminnan mallin mukaan tahto, tottumus ja suorituskyky ovat ihmiseen liittyviä, toisiinsa vaikuttavia elementtejä (Taylor 2024, 2). Lapsuuden aikana tapahtuu laajaa tahdon, tottumuksen ja suorituskyvyn muutosta. Nämä

muutokset antavat lapselle mahdollisuuden tulla esiin toiminnallisena olentona, jolla on yksilöllisiä tapoja tehdä, ajatella ja tuntea. (Pan, Taylor & Kielhofner 2024, 153.)

Tahto (*volition*) viittaa toiminnan motivaatioon. Sen osa-alueita ovat arvot, mielenkiinnon kohteet ja henkilökohtainen vaikuttaminen. Arvot viittaavat siihen, mitä tekemistä ihminen pitää tärkeänä ja merkityksellisenä. Mielenkiinnon kohteet viittaavat siihen, minkä tekemisen ihminen kokee miellyttäväksi ja tyydyttäväksi. Vaikuttaminen viittaa ihmisen kyvyn ja tehokkuuden tunteeseen. (Alve, Martin, Yamada & Taylor 2024, 9–12.) Henkilökohtainen vaikuttaminen alkaa lapsilla siitä tietoisuudesta, että he voivat saada aikaan asioita. Halu vaikuttaa ympäristöön voi muodostua lapsille vahvaksi motiiviksi. Vuorovaikutus ympäristön kanssa esimerkiksi leikin kautta lisää lasten tietoisuutta kyvyistään ja määrittelee heidän tunteitaan minäpystyvyydestä. (Bowyer 2008, 5.)

Tottumus (*habituation*) kuvaa toimintojemme muotoutumista jokapäiväistä elämäämme jäsentäviksi rutiineiksi eli tavoiksi ja rooleiksi tietyssä ajallisessa, fyysisessä ja sosiaalisessa ympäristössä. Ympäristön rytmit muodostavat lapsen ensimmäiset rutiinit kuten nukkumisen, syömisen ja leikkimisen. Rutiinit kehittyvät, kun lapsi oppii ajan myötä yhä paremmin muokkaamaan käyttäytymistään kotitöiden ja itsestä huolehtimisen toimintojen suorittamiseksi. Suurin vaikutus on perheen rutiineilla, mutta jokainen uusi ympäristö kuten varhaiskasvatus ja koulu vaikuttavat myös. Pienen lapsen tärkeimmät roolit ovat leikkijä ja perheenjäsen. Myöhemmin roolien kirjo laajenee sisältäen esimerkiksi ystävän ja opiskelijan roolit. (Pan, Taylor & Kielhofner 2024, 153–154.)

Suorituskyky (*performance capacity*) sisältää mahdollisuuden tehdä asioita olemassa olevien fyysisten ja psyykkisten kykyjen rajoissa (Alve, Martin, Yamada & Taylor 2024, 16). Suorituskyky muuttuu dramaattisesti, kun lapsi saa kokemusta, erityisesti leikistä. Koko lapsuuden ajan kasvava kyky olla vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa johtaa haluun ja kykyyn etsiä uusia kokemuksia, mikä johtaa lapsen maailman laajenemiseen, ja tämä vaikuttaa edelleen suorituskyvyn kehittymiseen. (Pan, Taylor & Kielhofner 2024, 154.)

Toiminta

Inhimillisen toiminnan malli jakaa toiminnan kolmeen tasoon. Nämä ovat toiminnallinen osallistuminen, suoriutuminen ja taidot. Toiminnallinen osallistuminen (*occupational participation*) määrittelee, mitä teemme laajoilla työ-, opiskelu-, leikki- ja arkielämän alueilla. Tahto, tavat, suorituskapasiteetti ja ympäristö vaikuttavat kollektiivisesti ihmisen toiminnalliseen osallistumiseen. Toiminnallinen suoriutuminen (*occupational performance*) määrittää erilliset teot tai tekemisen yksiköt. Se voi sisältää sarjan vaiheita, jotka johtavat johdonmukaiseen kokonaisuuteen tai haluttuun toimintaan. Toiminnalliset taidot (*occupational skills*) ovat havaittavissa olevia, tavoitteellisia toimia, joita henkilö käyttää suorittaessaan tehtävän vaiheita. Ne sisältävät motoriset taidot, prosessitaidot sekä viestintä- ja vuorovaikutustaidot. (Bowyer, Wolske, Cabrera & Fisher 2024, 110–111.)

Ympäristö

Ympäristö (*environment*) voidaan määritellä tietyiksi fyysisen, sosiaalisen, taloudellisen, poliittisen, kulttuurisen ja toiminnallisen kontekstin osatekijöiksi, joilla on vaikutusta toimintaan motivoitumiseen, järjestäytymiseen ja toiminnasta suoriutumiseen. Inhimillisen toiminnan mallin mukaan ympäristön osa-alueet vaikuttavat toisiinsa ja toimivat yhdessä vaikuttaen yksilöön. (Fisher, Haglund & Ullah 2024, 95.) Kodin lisäksi esimerkiksi varhaiskasvatus, koulu ja harrastukset, sekä näissä toimivat ihmiset muodostavat lapsen ympäristön. Ympäristö vaikuttaa toiminnalliseen osallistumiseen tarjoamalla mahdollisuuksia ja resursseja. Se voi myös luoda olosuhteita, jotka voivat rajoittaa lasta tai asettaa vaatimuksia lapselle. (Bowyer ym. 2008, 16.)

Toiminnallinen identiteetti, pätevyys ja mukautuminen

Toiminnallinen identiteetti (*occupational identity*) on tunne siitä, keitä me olemme ja millaisiksi toimijoiksi haluamme tulla elämäkokemuksemme perusteella (O'Brien & Wolske 2024, 38). Toiminnallisella pätevyydellä (*occupational competence*) tarkoitetaan sitä, missä laajuudessa voimme toteuttaa toiminnallisen identiteettimme mukaista toiminnallista osallistumista (Bowyer, Wolske, Cabrera, & Fisher 2024, 120). Toiminnallinen mukautuminen (*occupational adaptation*)

tarkoittaa tarvittavien muutosten tekemistä, jotta pystymme jatkamaan valitsemaamme toimintaa tai luomaan uusia toimintoja (O'Brien & Wolske 2024, 38).

2.3 The Short Child Occupational Profile (SCOPE) -arviointimenetelmä

The Short Child Occupational Profile (SCOPE) on toimintaterapian arviointimenetelmä, joka arvioi, kuinka lapsen tahto, tottumus, suorituskkyky ja ympäristö edistävät tai rajoittavat osallistumista. SCOPE on toimintakeskeinen ja sitä voidaan käyttää 0–21-vuotiaille lapsille ja nuorille. (Lee ym. 2024, 315.) SCOPE-arviointimenetelmän käsikirja (Bowyer ym. 2008) on englanninkielinen eikä siitä ole virallista suomennosta. SCOPE:n on julkaissut Illinoisin yliopisto, jonka kanssa Metropolia Ammattikorkeakoulu on tehnyt yhteistyötä suomennosprosessiin liittyen. Suomentaminen vaatii huolellista työtä ja tutkimusta, joten se etenee hitaasti. Viimeisimmästä suomennostyöstä edistävästä opinnäytetyöstä (Bayouh & Poso 2015) on kulunut kymmenen vuotta, eikä opinnäytetyönä suomennettuja osioita julkaistu sen yhteydessä.

SCOPE arvioi tekijöitä, jotka edustavat Inhimillisen toiminnan mallin käsitteitä tahdosta, tottumuksista, taidoista (kommunikaatio ja vuorovaikutustaidot, prosessitaidot ja motoriset taidot) ja ympäristöstä. SCOPE perustuu ensisijaisesti havainnoinnin kautta saatuun tietoon, mutta tarvittavien tietojen hankkimiseksi voidaan käyttää myös muita menetelmiä. (Bowyer ym. 2008, 1–2.)

SCOPE on suunniteltu kuvaamaan lapsen toiminnallista osallistumista riippumatta oireista, diagnoosista, iästä tai hoitoympäristöstä. Se kuvaa sekä vahvuudet että haasteet ottaen huomioon jokaisen lapsen yksilöllisen kehityspolun. SCOPE tunnistaa alueet, jotka tarvitsevat lisäarviointia, ja ohjaa terapeutin täydentäviin arviointeihin syvemmän ymmärryksen saavuttamiseksi tietystä haasteesta. Se myös edistää kommunikaatiota lapsen osallistumisesta moniammatillisen tiimin, huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. SCOPE tukee toimintälähtöistä interventiota ja arvioi muutoksia lapsen toiminnallisessa osallistumisessa ajan myötä terapian tulosten arvioimiseksi. (Bowyer ym. 2008, 2.)

SCOPE on jaoteltu kuuteen osioon Inhimillisen toiminnan mallin käsitteiden pohjalta. Viidessä ensimmäisessä osiossa arvioidaan lasta ja käsitellään suoraan

lapsen yksilöllisiä tekijöitä, sekä niiden vaikutusta osallistumiseen ja suoriutumiseen. Yksilölliset tekijät ovat: tahto, tottumus, kommunikaatio- ja vuorovaikutustaidot, prosessitaidot ja motoriset taidot. Kuudennessa osiossa tutkitaan, kuinka ympäristö vaikuttaa lapsen kykyyn osallistua ja suorittaa toimintoja. Tässä osuudessa arvioidaan ympäristön tarjoamat resurssit, mahdollisuudet, rajoitteet ja vaatimukset. (Bowyer ym. 2008, 2.)

Bowyerin ym. (2007, 79) psykometrisia ominaisuuksia tutkivan tutkimuksen mukaan SCOPE (versio 2.0) -arviointimenetelmä on validi käytettäväksi lapsiasiakkaan toiminnallisen osallistumisen arviointiin sekä sen arvioimiseen, tukeeko vai heikentääkö ympäristö toiminnallista osallistumista. SCOPE tarjoaa rakenteen lapsen osallistumisen järjestelmälliseen ja teoreettiseen tarkasteluun. Tällä tavoin SCOPE ohjaa ajatteluprosessia koskien lapsen kykyä osallistua toimintoihin. SCOPE:n tulosten soveltaminen voi myös auttaa suunnittelemaan terapiakäyn- tejä osallistumiseen ja perhekeskeisyyteen perustuviksi tunnistamalla, miten lapsen motivaatio ja elämäntilanne vaikuttavat osallistumisen tasoon. Lisäksi terapeuttien kokemuksellinen tieto viittaa siihen, että SCOPE auttaa ylläpitämään lapsi- ja perhelähtöistä lähestymistapaa. (Bowyer ym. 2007, 82–83.)

Kun SCOPE-arviointia toteutetaan, on tärkeää muistaa, että SCOPE ei ole normiperusteinen eikä kriteeriperusteinen arviointimenetelmä. Normiperusteisilla arvioinneilla pyritään tyypillisesti vertaamaan yksilön suoriutumista toiseen yksilöön nähden, kun taas kriteeriperusteisilla arvioinneilla verrataan yksilön suoriutumista ennalta määriteltäviin standardeihin. Toisin kuin nämä arviointityypit, SCOPE pyrkii arvioimaan lasta hänen omaan yksilölliseen kehityskaareensa verraten. (Bowyer ym. 2008, 2.)

Bowyerin ym. (2007, 83) tutkimus tarjoaa todisteita arviointivälineen rakennevaliditeetista vahvistamalla, että arviointiasteikon väittämät sopivat malliin ja muodostavat jatkuvan kokonaisuuden toiminnallisesta osallistumisesta. Ne mittaavat tarkasti toiminnallista osallistumista, ovat tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä ja suurin osa terapeuteista käyttää niitä johdonmukaisella ja samankaltaisella tavalla. Tämä johtaa luotettaviin arviointeihin erilaisista asiakkaista. Siten SCOPE on väline, joka voi tukea terapeutteja tekemään päteviä arviointeja asiakkaidensa toiminnallisesta osallistumisesta. Tämä voi edelleen edistää toimintalähtöistä ja

teoreettisesti perusteltua käytäntöä, joka keskittyy kunkin asiakkaan ainutlaatuisiin vahvuuksiin ja tarpeisiin. (Bowyer ym. 2007, 83.) SCOPE-arvioinnit yhdessä Inhimillisen toiminnan mallin teorian kanssa auttavat terapeuttia tunnistamaan parhaiten toiminnallista osallistumista tukevan ja toteuttamiskelpoisimman interventiovaihtoehdon (Bowyer ym. 2008, 1–2).

SCOPE perustuu Inhimillisen toiminnan malliin ja mahdollistaa lapsen toimintakykyyn sekä osallistumiseen vaikuttavien yksilöllisten ja ympäristöllisten tekijöiden arvioinnin. Inhimillisen toiminnan malli tarjoaa myös käsitteistön, jonka avulla terapeutit voivat tulkita SCOPE-arvioinnin tuloksia ja suunnitella niihin perustuvia interventioita. (Bowyer ym. 2008, 1.)

3 ARVIOINTIMENETELMIEN OPISKELU TOIMINTATERAPIAN KOULUTUKSESSA

Maailman toimintaterapeuttien liitto määrittelee vähimmäisstandardit toimintaterapian koulutusohjelmille. Nämä määrittelevät tavoitteita myös toimintaterapeutin arviointiosaamiselle. Valmistuvan toimintaterapeutin on osattava arvioida asiakkaan osallistumista edistäviä ja estäviä henkilökohtaisia tekijöitä ja ympäristön vaikutuksia. Toimintaterapeutin tulee kyetä arvioimaan yksilön, ryhmien ja yhteisöjen uskomuksia toiminnasta ja heidän toiminnallisista tavoitteistaan. Toimintaterapeutin on osattava arvioida toiminnallisen suoriutumisen taitoja, valmiuksia toimintoihin, toimintarajoituksia, terveyden suhdetta toimintaan, osallistumista ja tyytyväisyyttä osallistumiseen. Lisäksi on osattava arvioida tuloksia, joita saavutetaan osallistumisella ja interventiolla. (WFOT 2016, 31–37.)

Toimintaterapeutin tulee osata käyttää tutkittuja menetelmiä toimintakyvyn ja toimintaympäristön arvioinnissa (Opetushallitus s.a.). Selkeä ja tarkka arviointi yksilön mahdollisuuksista ja kyvyistä suhteessa hänen tarpeisiinsa ja tavoitteisiinsa on terapeuttisen intervention perusta. Arviointi on olennaista, jotta voidaan tarjota tarkoituksenmukaisia ja tehokkaita interventioita. (Hagedorn 2000, 59, 62.)

Oulun ammattikorkeakoulussa toimintaterapian opinnot toteutuvat monimuoto-opiskeluna, johon kuuluu esimerkiksi lähiopetuspäiviä, etäopiskelua, harjoittelua toimintaterapian eri toimintaympäristöissä ja itsenäistä opiskelua. Työpajatunneilla opitaan käytännön taitoja harjoittelemalla käyttämään erilaisia arviointi- ja terapiamenetelmiä sekä toimintoja, joita analysoidaan ja sovelletaan terapeuttiseen tarkoitukseen sopivaksi. Sen jälkeen käytännön osaamista harjoitellaan toimintaterapeutin ohjaamissa harjoitteluissa työelämän toimintaympäristöissä. (Oamk s.a.)

4 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli valmistaa Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan opiskelumateriaalia The Short Child Occupational Profile (SCOPE) -arviointimenetelmän opiskeluun.

Tavoite määritellään positiiviseksi muutokseksi, johon hankkeella pyritään. Tavoitteet voidaan jakaa kehitystavoitteisiin ja välittömiin tavoitteisiin. Kehitystavoite on pitkän ajan päämäärä, joka kuvaa minkä laajemman kysymyksen ratkaisuun pyritään vaikuttamaan ja miten hanke sitä tukee. (Silfverberg 2007, 154.) Tämän opinnäytetyön kehitystavoitteena oli edistää lasten toimintakyvyn arvioinnin osaamista sekä opiskelijoiden kykyä havainnoida toimintaa ja käyttää arviointimenetelmää ohjeiden mukaisesti. Välitön tavoite eli hankkeen tarkoitus on muutos, johon pyritään hankkeen aikana (Silfverberg 2007, 154). Välitön tavoite pitäisi saavuttaa välittömästi kyseisen projektivaiheen jälkeen (Silfverberg 2001, 50). Tämän opinnäytetyön välitön tavoite oli suunnitella ja toteuttaa toimintaterapian tutkinto-ohjelmaan SCOPE-arviointimenetelmästä opiskelumateriaali, jota toimintaterapeuttiopiskelijat voivat hyödyntää tutustuessaan SCOPE-arviointimenetelmään.

Ruuskan (2007) mukaan laatu on suhteellista ja sen arviointikriteerit riippuvat tilanteesta ja asetetuista tavoitteista. Tuotteen laatua arvioidaan sen perusteella, miten hyvin tuote vastaa asetettuja tavoitteita. Laatu on todettua yhdenmukaisuutta näiden vaatimusten kanssa. (Ruuska 2007, 234.) Tämän opinnäytetyön laatutavoitteena oli, että opiskelumateriaali olisi selkeä ja innostava sekä hyödyllinen SCOPE-arviointimenetelmän opiskelussa. Kielitoimiston sanakirja määrittelee selkeyden selvänä, helposti hahmottavana, tajuttavana ja käsitettävänä. Innostavuuden sanakirja määrittelee intoa herättävänä, kannustavana ja sytyttävänä. Hyödyllisyys määritellään hyötyä tuottavaksi ja tarpeelliseksi. (Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy 2024.) Opiskelumateriaalia valmistettaessa selkeydellä tarkoitettiin tekstin helppolukuisuutta ja johdonmukaisuutta. Innostavuudella tarkoitettiin sitä, että materiaali innostaisi ja motivoisi opiskelijoita opiskelemaan SCOPE-menetelmää. Molempiin näihin vaikuttaa opiskelumateriaalin

visuaalinen ilme, kuten käytetyt fontit ja värit, sekä kuvien ja videoiden laatu. Hyödyllisyydellä tarkoitettiin, että opiskelumateriaali perustuu luotettaviin lähteisiin, ja sekä opettajat että opiskelijat kokevat materiaalin hyödylliseksi.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

5.1 Projektioorganisaatio

Projektimaiseen tapaan työskenneltäessä täytyy projektilla olla selkeä organisaatio, jossa roolit ja vastuut on selkeästi määritelty. Projektioorganisaatio koostuu yleensä ohjausryhmästä, varsinaisesta projektioorganisaatiosta sekä yhteistyökumppaneista. (Silfverberg 2007, 98.) Ohjausryhmän tehtäviä ovat esimerkiksi hankkeen edistymisen valvominen ja tulosten arvioiminen sekä ideoiden syöttäminen projektille (Silfverberg 2007, 98–99). Opinnäytetyöprojektin ohjausryhmä muodostui Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian lehtoreista Pirjo Sipilasta ja Sanna-Maria Kyllösestä. Ohjausryhmä oli myös opinnäytetyön yhteistyökumppani, koska opiskelumateriaali valmistettiin Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian tutkinto-ohjelman käyttöön. Varsinainen projektioorganisaatio muodostui opinnäytetyön tekijöistä. Opinnäytetyötä tehtiin tasavertaisesti ja yhteisvastuullisesti.

5.2 Projektin vaiheet

Realistinen ja konkreettinen suunnitelma on hyvä lähtökohta hankkeen johtamiselle. Suunnittelusta on tarkoitus luoda oppiva ja joustava prosessi. Hankkeen edetessä suunnitelmat tarkentuvat. (Silfverberg 2007, 34–35.) Projektisykliin perustuvassa toimintamallissa suunnittelu jaetaan kolmeen itsenäiseen tasoon: projektin ideointi- eli rajausvaiheeseen, projektisuunnitelman laadintaan ja toteutuksen aikaiseen työsuunnitteluun. Kussakin projektisyklin vaiheessa läpileikkävina teemoina tarkastellaan projektin tuloksellisuutta, toteutettavuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta. (Silfverberg 2007, 35.) Toimenpiteet esitetään projektisuunnitelmassa yleensä karkeasti aikataulutettuna työsuunnitelmana melko yleisellä tasolla, jotta varsinaiseen työsuunnitteluvaiheeseen saadaan riittävästi joustavuutta (Silfverberg 2001, 55). Opinnäytetyöprojekti käynnistyi vuoden 2025 alussa ideointi- eli rajausvaiheella, jossa määriteltiin työn tavoitteet ja sisältö. Sen pohjalta laadittiin keväällä projektisuunnitelma ja toteutettiin

työsuunnittelu, joka johti varsinaiseen toteutusvaiheeseen. Kevään ja kesän aikana valmistettiin opiskelumateriaali, ja projektin lopuksi suoritettiin syksyllä arviointi, tuotteen viimeistely sekä opinnäytetyön raportointi.

5.3 Tuotekehitysprosessin vaiheet

Jämsän ja Mannisen (2000, 28) mukaan tuotekehitysprosessissa voidaan erottaa viisi vaihetta. Ensin tunnistetaan ongelma tai kehitystarve. Toisessa vaiheessa ideoidaan ratkaisujen löytämiseksi. Kolmas vaihe on luonnosteluvaihe. Neljännessä vaiheessa kehitellään tuote. Viides vaihe on tuotteen viimeistelyvaihe.

Ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan ongelma tai kehitystarve, ja tavoitteeksi voidaan asettaa joko käytössä olevan palvelumuodon parantaminen tai täysin uuden tuotteen kehittäminen (Jämsä & Manninen 2000, 28–30). Opinnäytetyössä kehitettiin uusi opiskelumateriaali, jonka tarve oli tullut Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapian opettajilta. SCOPE on englanninkielinen ja saavutettavuuden vuoksi koettiin tarvetta suomenkieliselle materiaalille. Tämän opinnäytetyön varsinaiseen kohderyhmään kuuluivat Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapeuttikoulutuksen opiskelijat ja opettajat. Hankkeen varsinaisilla kohderyhmillä tarkoitetaan niitä ryhmiä, joille hankkeen hyödyt pyritään kohdentamaan, ja ne ovat yleensä kehitettävän toiminnan lopullisia kohteita, loppukäyttäjiä ja asiakkaita (Silfverberg 2001, 49).

Toinen vaihe on ideointi ratkaisujen löytämiseksi. Kun kehittämistarve on havaittu, käynnistyy ideointiprosessi eri ratkaisuvaihtoehtojen löytämiseksi. (Jämsä & Manninen 2000, 35.) Tässä vaiheessa pohdittiin ja ideoitiin erilaisia vaihtoehtoja opiskelumateriaalin valmistamiseksi. Vaihtoehtoja olivat esimerkiksi podcast, PowerPoint-tiedosto, opetusvideo ja painettu opasvihko. Ideoinnin aikana tutustuttiin aiemmin tehtyihin opinnäytetöihin, joissa on tuotettu erilaisia opiskelumateriaaleja. Tässä vaiheessa myös kartoitettiin vapaamuotoisella keskustelulla muutamilta toimintaterapeuttiopiskelijoilta, millainen opiskelumateriaali tukisi heidän oppimistaan.

Kolmas vaihe on luonnosteluvaihe. Luonnostelulle ominaista on analyysi siitä, mitkä eri tekijät ja näkökohdat ohjaavat tuotteen suunnittelua ja valmistamista.

Kun otetaan huomioon eri osa-alueiden ydinkysymykset suunniteltavana olevan tuotteen kannalta, turvataan tuotteen laatu. (Jämsä & Manninen 2000, 43.) Opiskelijoiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella PowerPoint-materiaali tukisi parhaiten oppimista. Tämä oli myös tekijöiden näkemys. Lisäksi opiskelumateriaalia haluttiin monipuolistaa lapsen toimintaa kuvaavalla videolla, jota voisi käyttää arviointimenetelmän harjoitteluun.

Neljäntenä vaiheena on tuotteen kehittäminen. Informaatiota välittävissä tuotteissa keskeisin sisältö muodostuu tosiasioista, jotka kerrotaan mahdollisimman täsmällisesti, ymmärrettävästi ja vastaanottajan tiedontarve huomioiden. (Jämsä & Manninen 2000, 54.) SCOPE-arviointimenetelmästä ei ole vielä tehty virallista suomennosta. Käännökset pyrittiin tekemään huolellisesti ja esille jätettiin myös alkuperäisiä englanninkielisiä termejä, jotta alkuperäinen merkitys säilyy. SCOPE on kehitetty Inhimillisen toiminnan mallin seulonta-arvioinnin eli MOHOST-arviointimenetelmän pohjalta, josta on olemassa virallinen suomennos, joten opiskelumateriaalissa SCOPE:n arviointiasteikon arvosanoissa käytettiin MOHOST:n suomenkielisiä termejä.

Opinnäytetyönä valmistuneeseen opiskelumateriaaliin päädyttiin tekemään alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kaksi PowerPoint-tiedostoa. Sen, että itseopiskeluun tarkoitettu teoriaosio ja harjoitteluosio ovat erillään, ajateltiin selkeyttävän materiaalia. Sekä teoria- että harjoittelumateriaalissa käytettiin samoja kuvia samoissa osa-alueissa selkeyden lisäämiseksi. Lisäksi käytettiin eri värejä jaottamaan teoriaosion eri kappaleita. Fonttina käytettiin Calibria, ja fonttikoko riippui dia-asettelusta.

Opinnäytetyön tekijöiden tuttavapiiristä löytyi lapsia, joiden ajateltiin sopivan esiintymään suunnitelluille videoille. Lapsilta kysyttiin suullinen lupa ja heidän vanhemmiltaan kirjallinen suostumus (liite 1) videomateriaalin käyttöön. Koska opinnäytetyöhön liittyvässä videomateriaalissa esiintyy alle 13-vuotiaita lapsia ja he ovat tunnistettavissa, materiaalin katsotaan sisältävän henkilötietoja. Euroopan unionin yleisen tietosuojalain 8. artikla (EU 2016/679) edellyttää, että lasten henkilötietojen käsittely vaatii huoltajan nimenomaisen suostumuksen. Suomessa tämä alaikäraja on säädetty 13 vuoteen (Tietosuojalaki 1050/2018, 5 §).

Harjoittelumateriaaliin kuuluvien havainnointivideoiden tilanteet ovat näyteltäviä. Aluksi yritettiin kuvata lapsia aidoissa tilanteissa, mutta se osoittautui haastavaksi. Lapset yrittivät parhaansa videoita varten, ja videoilla esiintyikin onnistuneita suorituksia haastavien tilanteiden sijaan. Tämän vuoksi videoihin kirjoitettiin alustava käsikirjoitus, mutta koska kuvauksissa pyrittiin aidontuntuisiin tilanteisiin, lapsia ohjeistettiin vain toimimaan tietyn roolin mukaan. Kuvauksia jouduttiin uusimaan muutamaan kertaan, jotta päästiin haluttuun lopputulokseen. Kaikki loppullisille videoille päätyneet tapahtumat eivät olleet suunniteltuja vaan lasten spontaania toimintaa, mikä lisäsi videoiden todentuntua. Kahteen videoon päädyttiin, koska haluttiin saada monipuolisempi harjoittelumateriaali kuvaamalla lasta kahdessa eri toiminnassa.

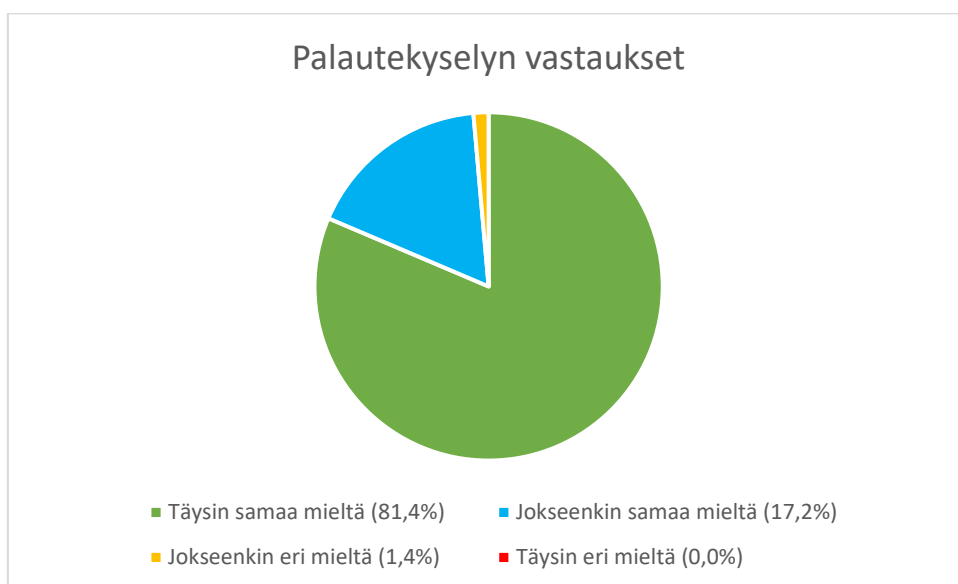
Videoiden lisäksi harjoittelumateriaaliin laadittiin kuvitteelliset esitiedot ja vastaukset vanhempien kyselylomakkeeseen. Ohjausryhmän toiveena oli, että opiskelumateriaaliin sisältyy myös esimerkkiarviointi. Tämä tehtiin yhteisesti kaikkien opinnäytetyön tekijöiden kesken kuvitteellisen asiakkaan tietojen ja videoiden perusteella.

Tässä vaiheessa ohjausryhmältä saadun palautteen mukaan materiaali oli monipuolinen ja selkeä, ja etenkin aidonnäköistä arkea esittävien videoiden nähtiin olevan hyvä lisä materiaaliin. Tämän vuoksi videoita ei editoitu vaan ne julkaistiin sellaisenaan. Ohjausryhmän toiveesta tehtiin opettajille ohjeet opiskelumateriaalin käytöstä erilliseen Word-tiedostoon. Tähän tiedostoon lisättiin myös harjoittelumateriaaliin kuuluvat videot oppitunnilla katsottaviksi.

Viimeinen eli viides vaihe on tuotteen viimeistely. Tuotekehittelyn eri vaiheissa tarvitaan palautetta ja arviointia. Parhaita keinoja on hankkia palautetta tuotteen loppukäyttäjiltä, jotka eivät tunne kehiteltävää tuotetta ennestään. (Jämsä & Manninen 2000, 80.) Opiskelumateriaali koekäytettiin Oulun ammattikorkeakoulun toimintaterapeuttiopiskelijoiden arviointiopintojaksolla. Opiskelumateriaalin teoriaosion keskeiset vaiheet kerrattiin harjoitustunnin alussa opiskelumateriaalia käyttäen. Opettajalta ja opiskelijoilta pyydettiin Webropol-kyselyn (liite 2) avulla palautetta materiaalista koekäytön jälkeen. Anonyymi kysely koostui väittämistä opiskelumateriaalin selkeydestä, hyödyllisyydestä ja innostavuudesta, esimerkiksi ”Teoriaosuus oli tarpeeksi kattava”. Väittämiä pyydettiin arvioimaan

neliportaisella asteikolla. Jämsän ja Mannisen (2000, 80) mukaan testaja voi myös itse esittää muutosehdotuksia, joten kyselyyn laadittiin lisäksi avoimia kysymyksiä. Kyselylinkki jaettiin oppitunnin yhteydessä sen jälkeen, kun opiskelijat olivat päässeet tutustumaan koko materiaaliin.

Kyselyyn vastasi 23 materiaalin koekäyttäjää. Palaute oli erittäin hyvää. Kun kaikkia vastauksia tarkastellaan kokonaisuutena, lähes kaikissa vastauksissa oltiin väitteiden kanssa täysin samaa mieltä (81,4 %) tai jokseenkin samaa mieltä (17,2 %). Muutamissa vastauksissa vastaajat olivat jokseenkin eri mieltä (1,4 %). Kukaan vastaajista ei ollut missään kysymyksessä täysin eri mieltä.

KUVA 2. Palautekyselyn vastaukset.

Teoriaosio arvioitiin tarpeeksi kattavaksi ja selkeäksi. Valtaosan mielestä sisältö oli hyödyllistä, johdonmukaista, helppolukuista ja visuaalisesti selkeää. Materiaali koettiin myös jokseenkin innostavaksi tavaksi opiskella SCOPE-menetelmää. Teoriaosion innostavuus oli kyselyn ainoa väittämä, jossa suurin osa vastaajista ei ollut täysin samaa mieltä, vaan jokseenkin samaa mieltä.

Harjoitteluosioon liittyvien väittämien perusteella suurin osa vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että teksti oli helppolukuista, materiaali eteni johdonmukaisesti, sen visuaalinen ilme oli selkeä ja innostava, ja esimerkkiarviointi oli esitetty

selkeästi. Suurin osa vastaajista näki materiaalin innostavana tapana harjoitella SCOPE-arviointimenetelmän käyttöä. Koko harjoittelumateriaali eli lapsen esitiedot, vanhempien kysely, molemmat videot ja esimerkkiarviointi nähtiin hyödylliseksi. Harjoittelumateriaalin koettiin olevan tarpeeksi monipuolinen.

Vapaassa palautteessa annettiin kiitosta materiaalin selkeydestä ja monipuolisuudesta. Harjoittelumateriaalin esimerkkiarvioinnista nousi esiin kuusi vastausta, joissa opiskelijat olivat olleet eri mieltä pisteytyksen kriteereistä ja lopullisista arvosanoista. Vanhempien kyselylomake koettiin epäselväksi kahden vastaajan osalta. Yhdessä vastauksessa kaivattiin parempia, lähempää kuvattuja videoita, ja yksi vastaaja toivoi kolmatta videota, jotta materiaali olisi kattavampi.

Palautekyselyn lisäksi koekäyttöä ohjanneelta opettajalta saatiin palautetta siitä, missä esimerkkiarvioinnin kohdissa koekäyttäjät olivat olleet eri mieltä. Palautteen pohjalta harjoittelumateriaalin esimerkkiarvioinnin pisteytystä tarkistettiin ja muokattiin, sekä vanhempien kyselylomake kuvattiin uudelleen. Lisäksi harjoittelumateriaalia päädyttiin viimeistelemään lisäämällä siihen kuvakaappaukset videoista, arviointikriteerit sekä esimerkkiarviointiin kuvitteellisen asiakkaan nimi.

6 TULOKSET JA TUOTOKSET

Opinnäytetyönä on valmistettu opiskelumateriaali, joka koostuu OPI SCOPE! -teoriaosioista ja SCOPE! -arviointimenetelmän harjoittelumateriaalista. Lisäksi opettajille on laadittu erillinen Word-tiedosto, joka sisältää ohjeet materiaalin käyttämisestä sekä oppitunnilla esitettävät havainnointivideot.

KUVA 3. Opiskelumateriaalien kansidiat.

Opi SCOPE! -teoriaosio pohjautuu uusimpaan SCOPE-versio 2.2 -käsikirjaan (Bowyer ym. 2008) sekä aihetta käsitteleviin tutkimuksiin. Tuotos on 44-sivuinen PowerPoint, joka tarjoaa kokonaiskuvan SCOPE-arvioinnin taustalla olevasta teoriasta ja sen käytännön toteutuksesta. Teoriaosiossa avataan, mitä SCOPE:lla arvioidaan, milloin menetelmää hyödynnetään ja millaisista vaiheista arviointiprosessi rakentuu. Lisäksi kuvataan tiedonkeruun eri muodot, kuten havainnointi, keskustelut, vanhempien ja opettajien haastattelut sekä kyselylomake vanhemmille. Lyhyesti mainitaan myös muita Inhimillisen toiminnan malliin perustuvia arviointimenetelmiä, joita voidaan hyödyntää SCOPE-arvioinnin tiedonkeruussa. Teoriaosiossa esitellään SCOPE:ssa arvioitavat 25 kohtaa sekä arvioinnin asteikko ja kriteerit. Lisäksi käsitellään käsikirjan tarjoamia lomakkeita, joita voidaan hyödyntää raportoinnissa ja interventioiden suunnittelussa. Lopuksi tuodaan esiin SCOPE:en liittyviä opinnäytetöitä ja tutkimuksia. Materiaalin päätteeksi on viisi kysymystä, joiden avulla voidaan kerrata asiat.

Volition (tahto)

- Exploration (tutkiminen)
 - Lapsi osallistuu visuaaliseen, taktiiliseen ja/ tai oraaliseen esineiden, henkilöiden ja ympäristön tutkimiseen.
- Expression of Enjoyment (tyytyväisyyden ilmaiseminen)
 - Lapsi osoittaa tyytyväisyyttä toimintoihin ja/ tai toimintojen tuloksiin.
- Showing Preferences and Making Choices (mieltymykset ja valinnat)
 - Lapsi ilmaisee selkeästi pitääkö vai eikö pidä tietyistä esineistä, tapahtumista tai ihmisistä.
- Response to Challenge (reaktio haasteisiin)
 - Lapsi osallistuu uuteen toimintaan ja/ tai hyväksyy enemmän tai suurempia haasteita.

Susanna Lämsä, Mona Oja & Johanna Takarautio

KUVA 4. Esimerkkisivu teoriaosion ”Mitä arvioin” -kappaleesta. Teoriaosioon on jätetty näkyville alkuperäisiä englanninkielisiä termejä.

SCOPE! -arviointimenetelmän harjoittelumateriaali sisältää esitiedot kuvitteellisesta asiakkaasta ja täytetyn vanhempien kyselylomakkeen, kaksi videota sekä esimerkin SCOPE-arvioinnista näiden pohjalta. Videoissa on havainnoinnin harjoittelemista varten kuvattuna lapsia päivittäisissä toiminnoissa. Ensimmäisellä videolla kuvitteellinen asiakas, seitsemänvuotias Kerttu, tekee kotonaan läksyjä. Videon kesto on 6 minuuttia 32 sekuntia. Toisella videolla Kerttu on lähdössä toisten lasten kanssa ulos ja pukeutuu. Videon kesto on 1 minuutti 22 sekuntia.

KUVA 5. Kuvakaappaukset harjoittelumateriaalin videoista.

Esimerkkiarviointi on laadittu kuvitteellisesta lapsesta havainnollistamaan SCOPE-arviointimenetelmän käyttöä. Esimerkkiarvioinnissa arvioidaan kaikki SCOPE:n 25 kohtaa, joista jokaisesta annetaan arvosana (F, A, I tai R) sekä kirjallinen kommentti. Esimerkkiarviointiin tutustuvan avuksi osaan kohdista on selkeyden vuoksi lisätty myös tarkennuksia siitä, mihin tietoon arviointi perustui tai millä perusteella arvosanaan päädyttiin.

Volition (tahto)

Exploration (tutkiminen): A

- Kerttu tutkii ympäristöään ja reagoi ympäristön ärsykeisiin liikaakin, mutta toisaalta ei huomaa katsoa ulos lähtiessään säätä.

Expression of Enjoyment (tyytyväisyyden ilmaiseminen): A

- Kerttu hymyilee ja on hyväntuulinen (näkyvillä videolla 1). Turhautumisesta huolimatta lähtee ulkoilemaan (näkyvillä videolla 2).

Showing Preferences and Making Choices (mieltymykset ja valinnat): I

- Kerttu on vaikea tehdä päätöksiä (ilmenee kyselylomakkeelta).

Response to Challenge (reaktio haasteisiin): I

- Kerttu välttelee haasteita ja pitäytyy mieluummin helpoissa toiminnoissa (ilmenee kyselylomakkeelta).

Susanna Lämsä, Mona Oja & Johanna Takarautio

KUVA 6. Esimerkkisivu harjoittelumateriaalin esimerkkiarvioinnista.

Harjoittelumateriaalin tarkoituksena on, että SCOPE-arviointia voidaan harjoitella esimerkkilapsen esitietojen, vanhempien täyttämän kyselylomakkeen ja videoiden pohjalta. Harjoittelumateriaali on jaettavissa opiskelijoille 13-sivuisena PowerPoint-esityksenä. Ohjausryhmän ja videoilla esiintyvien lasten vanhempien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella havainnointivideot on kuitenkin määriteltävä katsottavaksi vain oppitunnilla, eikä niitä jaeta opiskelijoille. Koska SCOPE-arviointimenetelmä arviointilomakkeineen on kaupallinen tuote ja tekijänoikeuksin varusteltu, ei opiskelumateriaaliin myöskään sisälly arviointilomakkeita.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia selkeä, hyödyllinen ja innostava opiskelumateriaali SCOPE-arviointimenetelmästä. Tuloksena syntyi monimuoto-opinnoissa hyödynnettäväksi soveltuva kokonaisuus, joka sisältää teoretietoa SCOPE-arviointimenetelmästä ja materiaalia sen käytön harjoitteluun. Itseopiskelumateriaalin tarvetta perustelee se, että toimintaterapiaopinnot toteutuvat monimuoto-opintoina, jolloin opiskelijoilla tulee olla käytössään myös itsenäiseen opiskeluun soveltuvaa materiaalia. Opiskelumateriaalia laadittaessa kiinnitettiin erityistä huomiota selkeyteen ja luettavuuteen, ja sitä tarkistettiin useaan otteeseen. Opiskelumateriaalin innostavuutta pyrittiin lisäämään mahdollisuudella harjoitella menetelmän käyttöä teoriaan tutustumisen jälkeen sekä tekemällä materiaalista visuaalisesti miellyttävän.

Opiskelumateriaalin laatimista vaikeutti se, että SCOPE-arviointimenetelmää ei ole vielä suomennettu. Tämä saattoi heikentää työn luotettavuutta, koska alkuperäisen arviointimenetelmän valideetti- ja reliabiliteettitutkimukset eivät suoraan päde itse tehtyihin käännöksiin (Aralinna ym. 2021, 5). Luotettavuutta vahvistettiin jättämällä alkuperäisiä englanninkielisiä termejä näkyviin materiaaliin, ja muotoilemalla suomenkieliset ilmaisut huolellisesti ja harkiten niin, että alkuperäinen merkitys säilyisi mahdollisimman tarkasti. Teksti laadittiin yhdessä kaikkien opinnäytetyön tekijöiden toimesta, jotta yksittäiset tulkinnat eivät korostuisi.

SCOPE-arviointimenetelmä on näyttöön perustuva, ja teoriaosio tehtiin täysin manuaaliin ja tutkimuksiin perustuen, jotta opiskelumateriaali olisi luotettava. Harjoittelumateriaalin luotettavuuden varmistamiseksi esimerkkiarviointi laadittiin yhteistyössä ja esiteltiin ohjausryhmälle ennen materiaalin koekäyttöä, koska opinnäytetyön tekijöillä ei ollut aiempaa käytännön kokemusta SCOPE-arvioinnista. Esimerkkiarviointia tarkistettiin edelleen sen perusteella, millaista palautetta saatiin koekäyttöön osallistuneilta opiskelijoilta ja opettajilta. Luotettavuutta vahvisti myös palautteenkeruu Webropol-kyselyllä. Kyselyyn vastaamisen haluttiin tapahtuvan anonymisti, joten edes vastaajan taustatietoja ei kysytty, jotta luotettavaa palautetta olisi helppo antaa. Kyselyn tuloksia tarkastellessa ei myöskään haluttu

käsitellä henkilötietoja, koska niillä ei ole palautteen kannalta merkitystä. Oulun ammattikorkeakoulun tietosujoaohjeen mukaan saa kerätä vain niitä henkilötietoja, jotka ovat tutkimuksen kannalta olennaisia, ja esimerkiksi iän ja sukupuolen yhdistäminen voi muodostaa henkilötiedon (Oamk 2024). Webropol-kyselyä myös muokattiin ohjausryhmän palautteen pohjalta. Muuttamalla kysymykset väittämiksi ja lisäämällä vastausvaihtoehtojen määrää tavoiteltiin selkeyttä ja sen myötä luotettavampia tuloksia.

Koekäyttäjiltä ja opettajilta opiskelumateriaalista saatu palaute oli erittäin myönteistä. Ainoastaan teoriaosion innostavuudesta suurin osa vastaajista ei ollut täysin samaa mieltä, vaan useimmat vastaajat olivat vain jokseenkin samaa mieltä. Havainnointivideoiden hyödyllisyydestä vallitsi yksimielisyys, sillä kaikki koekäyttäjät pitivät niitä hyödyllisinä oppimisen kannalta. Materiaali koettiin selkeäksi, hyödylliseksi ja monipuoliseksi, joten suuria muutoksia ei katsottu tarpeellisiksi. Vapaa palaute ja opettajan muistiinpanot koekäytöstä auttoivat kuitenkin tunnistamaan tarkennusta kaipaavia kohtia.

Projekti eteni kokonaisuudessaan joustavasti ja sujuvasti. Ideointi- ja rajausvaihe oli nopea, suunnitelmista oltiin yksimielisiä. Projektisuunnitelma ja työsuunnittelu etenivät aikataulussa. Huolellisesti toteutetun suunnitelman jälkeen projektia oli helppo alkaa toteuttamaan. Visio opiskelumateriaalista oli selkeä, mutta työn toteuttaminen vaati paljon pitkäjänteistä työskentelyä. Haasteita toi aikataulujen yhteensovittaminen, mutta viikoittaiset palaverit edistivät projektia halutussa aikataulussa. Opiskelumateriaalin koekäytölle oli mahdollisuus vasta elokuun lopulla, mikä osaltaan hidasti projektin etenemistä. Koekäytön jälkeen projekti eteni vauhdikkaasti ja työntäyteisesti loppuun saakka. Raportin työstäminen vei odotettua enemmän aikaa.

Opinnäytetyön lopputuloksena valmistui projektin välittömän tavoitteen mukaisesti opiskelumateriaali, jota toimintaterapeuttiopiskelijat voivat käyttää hankkimaan osaamista lasten toimintakyvyn arvioinnista. Opiskelumateriaalin laatuavoitteet selkeys, innostavuus ja hyödyllisyys saavutettiin palautteen perusteella. Tämän opinnäytetyön kehitystavoitteena oli edistää lasten toimintakyvyn arvioinnin osaamista, sekä opiskelijoiden kykyä havainnoida toimintaa ja käyttää SCOPE-arviointimenetelmää ohjeiden mukaisesti. Kehitystavoite on pidemmän

aikavälin tavoite, eikä sen saavuttamista voida arvioida näin lyhyen ajan kuluttua. Opinnäytetyö voi kuitenkin lisätä SCOPE-arviointimenetelmän tunnettavuutta ja käyttöä ennen virallisen suomennoksen valmistumista. Koekäyttäjien mukaan havainnointivideoilla oli erityinen arvo arviointimenetelmän harjoittelussa. Videoiden käyttöä olisi perusteltua hyödyntää laajemminkin arviointimenetelmien opetuksessa. Niiden sisällyttäminen myös muiden havainnointia tiedonkeruumenetelmänä hyödyntävien arviointimenetelmien opiskelumateriaaleihin voisi edelleen vahvistaa oppimista.

Eettiset kysymykset nousivat pohdittaviksi harjoittelumateriaalia laadittaessa, sillä materiaaliin kuuluu videoita, joissa lapset esiintyvät. Koska terveydentilaa ja henkilötietoja koskevat tiedot ovat arkaluonteisia, eikä lasten oikeita tietoja haluttu käyttää, päädyttiin harjoittelumateriaalissa käyttämään kuvitteellisen lapsen tietoja. Lapsia myös ohjeistettiin, etteivät he videolla kutsuisi toisiaan nimeltä. Lisäksi videot päätettiin luovuttaa opettajille ainoastaan oppitunneilla esitettäväksi. Oulun ammattikorkeakoulun opettajille luovutetaan valmistuneeseen opiskelumateriaaliin rinnakkaiset käyttöoikeudet, jolloin opinnäytetyön tekijöille jää itselleen oikeus käyttää tuotosta itsekkin (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2025, 7). Opettajilla on lupa jakaa opiskelumateriaalia opiskelijoille, ja opinnäytetyön tekijät voivat jakaa yhteisellä sopimuksellaan materiaalia esimerkiksi työpaikoillansa, mutta videoiden jakamiseen ei luovuteta oikeuksia.

Opinnäytetyön toteuttaminen vahvisti tekijöiden ammatillista osaamista. Koska SCOPE-arviointimenetelmää ei oltu käsitelty tarkemmin opinnäytetyön tekijöiden opinnoissa, siihen perehdyttiin opinnäytetyöprosessin aikana itsenäisesti käsikirjan avulla, mikä syvensi tekijöiden ymmärrystä myös Inhimillisen toiminnan mallista sekä toi mallin lähemmäksi käytännön työtä.

Suuri osa toimintaterapian opiskelumateriaaleista on englanninkielistä, ja opinnäytetyön tekijät olisivat kaivanneet omissa opinnoissaan enemmän suomenkielistä materiaalia. Helpommin saavutettavan suomenkielisen opetusmateriaalin tuottaminen koettiin merkitykselliseksi ja tärkeäksi. Opiskelijat voivat hyödyntää valmistunutta materiaalia opiskelun lisäksi harjoitteluissa ja työelämässä. Laaja ja huolellisesti toteutettu materiaali, joka yhdistää teoriaa, käytännön harjoituksia ja havainnointivideoita, tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden syventää

ymmärrystään arviointimenetelmästä. Monipuolinen lähestymistapa voi edistää opiskelijoiden ammatillista kasvua ja helpottaa uuden arviointimenetelmän oppimista. Vapaamuotoiseen havainnointiin verrattuna tarkoituksenmukaisten arviointimenetelmien käyttämisellä voidaan esimerkiksi seurata muutosta ja terapian vaikuttavuutta pidemmän ajan kuluessa, mikä parantaa toimintaterapian laatua.

LÄHTEET

Alve, Y.A., Martin, L., Yamada, T. & Taylor, R.R. 2024. The Person-Specific Concept of Human Occupation. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 9–22. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry 2025. Aineistohallintasuunnitelman ohjeet. Luettavissa: https://arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2025/Aineistohallintasuunnitelman%20ohjeet_Arene_2025.pdf?t=1738935064. Luettu: 1.9.2025.

Aralinna, V., Heiskanen, T., Juntunen, K., Kantanen, M., Kanto-Ronkanen, A., Karhula, M. & Lautamo, T. 2021. Hyvät arviointikäytännöt suomalaisessa toimintaterapiassa. Luettavissa: https://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/site/assets/files/2411/toi_hyvät_arviointikaytannot_2021.pdf. Luettu: 28.2.2025.

Bayoudh, A. & Poso, I. 2015. The Short Child Occupational Profile -arviointimenetelmä – Vanhemmille suunnatun kyselylomakkeen ja vanhemmille suunnattujen haastatteluosioden suomennostyo ja käyttökokeilu. Opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu, toimintaterapian tutkinto-ohjelma. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/103712/Poso_lina.pdf?sequence=1. Luettu: 28.2.2025.

Bowyer, P., Kramer, J., Kielhofner, G., Barbosa, V. & Girolami, G. 2007. Measurement Properties of the Short Child Occupational Profile (SCOPE). Luettavissa: https://www.researchgate.net/publication/5815658_Measurement_Properties_of_the_Short_Child_Occupational_Profile_SCOPE. Vaatii käyttöoikeuden. Luettu: 13.2.2025.

Bowyer, P., Kramer, J., Ploszaj, A., Ross, M., Schwartz, O., Kielhofner, G. & Kramer, K. 2008. A User's Manual for THE SHORT CHILD OCCUPATIONAL PROFILE (SCOPE). College of Applied Health Sciences, University of Illinois of Chicago, and UIC Board of Trustees.

Bowyer, P., Wolske, J., Cabrera, J.P. & Fisher, G. 2024. Dimensions of Doing. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 110-121. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Cahill, S. M. 2020. Evaluation, Interpretation, and Goal Writing. In O'Brien, J. C. & Kuhaneck, H. (ed.). Case-Smith's Occupational Therapy for Children and Adolescents. p. 181–197. Eight edition. Elsevier. St. Louis.

de las Heras de Pablo, C.-G., Fan, C.-W. & Kielhofner, G. 2017. Dimensions of Doing. In Taylor, R. R. (ed.) Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 107–122. Fifth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus 8. artikla 2016/679. Luettavissa: <https://eur-lex.europa.eu/Fl/legal-content/summary/general-data-protection-regulation-gdpr.html>. Luettu: 12.8.2025.

Fisher, G., Haglund L. & Ullah, M. M. 2024. The Environment and Human Occupation. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 93-109. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Hagedorn, R. 2000. Tools for Practice in Occupational Therapy. A Structured Approach to Core Skills and Processes. Churchill Livingstone. Edinburgh.

Jämsä, K. & Manninen, E. 2000. Osaamisen tuoteistaminen sosiaali- ja terveystalalla. 1. painos. Tammi. Helsinki.

Kettunen, J., Kärki, A., Näreaho, S. & Päällysaho, S. 2024. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry. Luettavissa: <https://arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2025/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%20C3%84YTET%20C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202025.pdf? t=1739803988>. Luettu: 12.3.2025.

Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy 2024. Luettavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/> Luettu: 14.10.2025.

Kuhaneck, H. & Case-Smith, J. 2020. The Occupational Therapy process in Pediatrics: Overview of Essential Concepts. In O'Brien, J. C. & Kuhaneck, H. (ed.). Case-Smith's Occupational Therapy for Children and Adolescents, p.1-17. Eighth edition. Elsevier. St. Louis.

Lee, J., Stoffel, A., Puddle, J., McMonagle, C., Malinowsky, C. & Nygård, L. 2024. Assessments Combining Methods of Information Gathering. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 310-333. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Mulligan, S. 2014. Occupational Therapy Evaluation for Children (Pocket guide), Second edition, Wolters Kluwer, Lippincott Williams & Wilkins. Philadelphia.

Oamk s.a. Toimintaterapeutti (AMK). Luettavissa: <https://oamk.fi/koulutus/am-mattikorkeakoulututkinnot/toimintaterapeutti-amk/>. Luettu: 12.3.2025.

Oamk 2024. Tietosuojahje. Luettavissa: <https://oamk.fi/wp-content/uploads/2024/05/tietosuojahjeopinnaytetyohon2024.pdf>. Luettu: 1.9.2025.

O'Brien, J. & Wolske, J. 2024. Examining the Dynamics of Human Occupation. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 23-40. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Opetushallitus s.a. Toimintaterapeutti (AMK). Luettavissa: <https://opinto-polku.fi/konfo/fi/koulutus/1.2.246.562.13.00000000000000000203>. Luettu: 11.9.2025.

Pan, A-W., Taylor, R.R. & Kielhofner, G. 2024. Doing and Becoming: Occupational Change and Development. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 144-160. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Ruuska, K. 2007. Pidä projekti hallinnassa. Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. 6. tarkistettu painos. Talentum Media Oy. Helsinki.

Silfverberg, P. 2001. Ideasta projektiksi. Projektisuunnittelun käsikirja. 5. painos. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Silfverberg, P. 2007. Ideasta projektiksi - projektityön käsikirja. 1. painos. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Taylor, R.R. 2024. Introduction to the Model of Human Occupation. In Taylor, R.R., Bowyer, P. & Fisher, G. (ed.). Kielhofner's Model of Human Occupation: Theory and Application, p. 1-8. Sixth edition. Wolters Kluwer. Philadelphia.

Tietosuoja laki 1050/2018. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2018/1050>. Luettu: 12.8.2025.

University of Illinois at Chicago Board of Trustees 2025. SCOPE. The Short Child Occupational Profile (SCOPE), Version 2.2, 2008. Luettavissa: <https://moh-irm.uic.edu/productDetails.aspx?aid=9>. Luettu: 4.9.2025.

WFOT 2016. Minimum Standards for the Education of Occupational Therapist Luettavissa: <https://wfot.org/resources/new-minimum-standards-for-the-education-of-occupational-therapists-2016-e-copy>. Luettu: 8.4.2025.

WFOT 2025. About Occupational Therapy. Luettavissa: <https://wfot.org/about/about-occupational-therapy>. Luettu: 1.4.2025.

LIITTEET

Liite 1 Suostumuslomake

Liite 2 Webropol-kysely

SUOSTUMUSLOMAKE HUOLTAJILLE

Olemme antaneet suostumuksemme siihen, että lapsistamme kuvataan osaksi opetusmateriaalia kaksi videota, joissa he toimivat arkisissa tilanteissa (ulkovaatteiden pukeminen ja läksyjen tekeminen). Videot tuotetaan Oulun ammattikorkeakoulun (Oamk) toimintaterapian tutkinto-ohjelman opinnäytetyötä varten ja niitä käytetään opetustarkoituksessa osana toimintaterapian tutkinto-ohjelmaa.

Videomateriaali esitetään vain opetustilanteissa Oamkin tiloissa toimintaterapian koulutuksen opettajien toimesta. Videoita ei jaeta, tallenneta eikä välitetä sähköisesti opiskelijoille tai koulun ulkopuolisille tahoille. Videolla lasten kasvot näkyvät, mutta heidän nimiään tai muita tunnistetietoja ei mainita. Video esitetään vain opetustilanteessa suljetussa luokkaympäristössä, eikä sitä jaeta sähköisesti tai tallenneta opetuksen ulkopuolelle. Tunnistettavuudesta huolimatta annamme luvan lapsistamme kuvatun videon käyttöön edellä kuvatulla rajatulla tavalla.

Ymmärrämme, että suostumuksen antaminen on vapaaehtoista. Suostumuksen voi perua milloin tahansa ilman seurauksia ilmoittamalla siitä opinnäytetyön tekijöille tai Oamkin henkilöstölle. Tietojen käsittely perustuu suostumukseen (EU:n yleinen tietosuoja-asetus 2016/679, artikla 6 ja 7).

Paikka ja päivämäärä: _____

Huoltajan nimi: _____

Allekirjoitus: _____

Huoltajan nimi: _____

Allekirjoitus: _____

SCOPE-itseopiskelumateriaalin palautekysely

Tällä kyselyllä keräämme opiskelijoilta ja opettajilta palautetta opinnäytetyönä valmistamastamme SCOPE-arviointimenetelmän itseopiskelumateriaalista. Vastaaminen tapahtuu nimettömänä. Vastausten avulla arvioimme, vastaako itseopiskelumateriaali sille määrittelemiämme tavoitteita.

Itseopiskelumateriaali koostuu kahdesta eri diasarjasta. Kysymykset 1-5 koskevat arviointimenetelmän teoriaosiota. Kysymykset 6-10 koskevat arviointimenetelmän harjoittelumateriaalia, joka sisältää lapsen esitiedot, vanhempien kyselyn, kaksi havainnointivideota ja tekemämme arvioinnin.

TEORIAOSIOTA KOSKEVAT KYSYMYKSET:

1. Teoriaosion selkeys

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Teksti oli helppolukuista.	☐	☐	☐	☐
Sisältö oli johdonmukainen.	☐	☐	☐	☐
Käytetyt fontit olivat selkeitä.	☐	☐	☐	☐
Visuaalinen ilme oli selkeä (esimerkiksi käytetyt värit ja kuvat).	☐	☐	☐	☐

2. Teoriaosion innostavuus

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Materiaali oli innostava tapa opetella SCOPE-menetelmää.	☐	☐	☐	☐
Teoriaosion visuaalinen ilme oli innostava (esimerkiksi käytetyt fontit, värit, kuvat).	☐	☐	☐	☐

3. Teoriaosion hyödyllisyys

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Materiaali oli hyödyllinen.	☐	☐	☐	☐
Teoriaosuus oli tarpeeksi kattava.	☐	☐	☐	☐

4. Miten kehittäisit teoriaosiota?

5. Vapaa palaute teoriaosiosta.

HARJOITTELMATERIAALIA KOSKEVAT KYSYMYKSET:

6. Harjoittelumateriaalin selkeys

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Harjoittelumateriaalin teksti oli helppolukuista.	☐	☐	☐	☐
Harjoittelumateriaali eteni johdonmukaisesti.	☐	☐	☐	☐
Harjoittelumateriaalin visuaalinen ilme oli selkeä.	☐	☐	☐	☐

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Esimerkkiarviointi oli esitetty selkeästi.	☐	☐	☐	☐

7. Harjoittelumateriaalin innostavuus

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Harjoittelumateriaali oli innostava tapa harjoitella SCOPE-arviointimenetelmän käyttöä.	☐	☐	☐	☐
Harjoittelumateriaalin visuaalinen ilme oli innostava (esimerkiksi käytetyt fontit, värit, kuvat).	☐	☐	☐	☐

8. Harjoittelumateriaalin hyödyllisyys

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Lapsen esitiedot olivat hyödyllisiä materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Vanhempien kysely oli hyödyllinen materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Läksyntekovideo oli hyödyllinen materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Pukemisvideo oli hyödyllinen materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Esimerkkiarviointi oli hyödyllinen materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Koontilomake oli hyödyllinen materiaalissa.	☐	☐	☐	☐
Harjoittelumateriaali oli tarpeeksi monipuolinen.	☐	☐	☐	☐

9. Miten kehittäisit harjoittelumateriaalia?

10. Vapaa palaute harjoittelumateriaalista.

11. Muuta palautetta ja terveisiä tekijöille

Kiitos vastauksistasi! Terveisin Johanna, Mona ja Susanna.